

21de d. M. bifaldt Byraadet, at Politibetjent af 3dje Lønningsklasse Johannes Willumsen fra den 1ste November d. M. at regne rykker op i den ved Politibetjent Poul Jacobsens Dødsfald ledig blevene Post i 2den Lønningsklasse, og at Reservopolitibetjent Gustav Wilhelm Wilde forfremmes til Politibetjent af 3dje Lønningsklasse.

³²⁹/₉₂. Formanden gav mundtlig Meddelelse om, hvad der var kommet til hans Kundskab angaaende en paatænkt Opretelse af en Navigationsstole her i Byen, hvilken Meddelelse dog ikke førte til Vedtagelse af nogen Beslutning fra Byraadets Side.

³³¹/₉₂. Kasseudvalget meddeltes Bemyndigelse til efter de sædvanlig fulgte Regler at lade det paa Konto XVIII. 20 b optagne Bidrag til Arbejdernes Sygeforsikring anvise til Udbetaling.

Mødet den 10de November.

⁴⁶⁴/₈₉ — 1 —. Efter Indstilling af Udvalget for Opførelsen af det ny Sygehus antog Byraadet et fra Blikkenslagermester J. P. Gibby indkommet Vicitationsstilbud paa Levering af Lygter og Rørledning til det ny Sygehus for en Pris af 65 Ore pr. Alen af 1½" Zinkrør og af 75 Ore pr. Al. af 2" do. samt 2 Kr. 50 Ore pr. Styk af Lygter.

⁴⁶⁴/₈₉ — 2 —. Da der til Indsættelse i Sygehuset snart vilde blive Brug for den til samme bestemte Desinfektionsovn, der i Medfør af Beslutningen i Mødet den 1ste Septbr. under Sag ²⁴⁸/₉₂ foreløbig i Anledning af den i Sommer truende Kolerasjare er bleven opstillet ved Epidemihuset til Sundhedskommissionens Disposition, havde man i Skrivelse af 22de f. M. forespurgt, om Kommissionen kunde bestemme en Tid for Ovnsens Aflevering. I Anledning heraf havde Kommissionen i Skrivelse af 26de f. M. svaret, at denne Ovn ikke burde tilbageleveres, saa længe Karantæneforanstaltningerne ere i Kraft, samt at den tilmed burde bevares ved Epidemihuset, da den tidligere Ovn ikke længer er tilfredsstillende og alligevel snart maatte afløses af en anden,

hvortil endnu kommer, at da Donen er opstillet i Anledning af de i Sommer foresaldne Koleratilsfælde, ville Omkostningerne ved dens Anskaffelse og Opstilling kun delvis blive at udrede af Aarhus Kommune, hvilket ikke vilde være Tilfældet, hvis Donen anskaffedes paa en Tid, hvor der ikke her i Byen herskede nogen Epidemii af de i Loven af 30te Marts 1892 § 2 nævnte Sygdomme. —

Under disse Omstændigheder bifaldt Byraadet, at den omhandlede Don maatte forblive hvor den er, og bemyndigede Udvalget for Opførelsen af det ny Sygehus til at anskaffe en anden Don i dennes Sted.

(Se Mødet den 27de f. M. og herefter den 24de d. M.)

^{392/90.} Fra Udvalget for Opførelsen af den ny Byskole forelaa der Forslag til Tilbudsliste og Konditioner for Udførelsen af Glarmesterarbejdet ved denne Bygning (se Mødet d. 6. f. M.). Approberedes.

(Se Mødet den 20de f. M. og herefter den 15de Decbr.).

^{465/91.} Efter Indstilling af Brolægningsudvalget i Strikelse af 18de f. M. bifaldt Byraadet, at den med Entreprenør M. P. Jensen verserende Retssag angaaende Betaling af et af denne paastaet Beløb af 239 Kr. 10 Ore, se Mødet den 17de Decbr. f. M., afsluttes ved et Forlig, hvorefter Kommunen yder Jensen et Beløb af 200 Kr. til fuldstændig Afgjørelse af dennes Tilgodehavende, hvormed Jensen har erklæret sig tilfreds.

^{21/92.} Da Byraadet ikke havde modtaget nogen Approbation paa den i Mødet den 28de Jannar d. M. vedtagne Indstilling om Fastsættelse af Betalingstakster for fremmede fattiges Ophold paa den herværende Fattiggaard, og man efter Indholdet af Indenrigsministeriets Cirkulære Nr. 164 af 25de Juli d. M. maatte forvente, at saadant heller ikke vilde ske, vedtog man i Mødet den 25de August efter fornyet Forslag af Udvalget for Fattigvæsenet at søge Approbation paa følgende Betalingstakster, der svare til de allerede af Ministeriet for Kjøbenhavns Kommune approberede laveste Takster. nemlig:

For Ophold paa Lommeafdelingen	60	Ore	pr.	Dag.
for et diende Barn, der følger Moderen	40	"	"	"
og for Kur paa Sygeafdelingen	1 Kr. 20	"	"	"

Derhos vedtog man i Mødet den 15de Septbr. næstefter ligeledes at andrage om Ministeriets Approbation i Henhold til samme Lovbestemmelse paa en Betalingstakst af 1 Kr. 60 Ore pr. Dag for Kur paa Byens Sygehus, hvilket Beløb udgjør den nugældende Takst for 2den Klasses Patienter og er den samme, der er lagt til Grund for Statskassens Andel i Udgifterne ved vederlagsfri Behandling af Patienter med visse epidemiske Sygdomme.

I Overensstemmelse hermed blev der tilskrevet Indenrigsministeriet under 17de Septbr., idet man derhos tog Forbehold om eventuelt senere — nemlig hvis Taksterne for Kur paa Byens Sygehus skulde blive forandrede, efter at det for Tiden under Opførelse værende ny Sygehus er blevet taget i Brug — at fremkomme med nyt Forslag i hidt nævnte Henseende.

I Anledning heraf var der under 2den d. M. fra Aarhus Stiftamt modtaget Kommunikation af en Skrivelse fra Indenrigsministeriet af 27de f. M., hvori det udtales, at da de af Byraadet foreslaaede Takster overskride de i Ministeriets fornævnte Cirkulære fastsatte Maksimalbeløb, har Ministeriet ikke fundet Høje til at meddele den forlangte Approbation. —

Da Byraadet under disse Omstændigheder maatte mistroivle om, at en fornyet Henvendelse til Ministeriet vilde føre til noget bedre Resultat, og de ovennævnte Maksimalbeløb ikke tilnærmelsesvis vilde yde Kommunen Erstatning for dennes virkelige Udgifter, besluttede man, forinden videre foretages, at henvende sig til den danske Kjøbstadsforening om denne Sag.

(Se Mødet den 22de December).

^{43/92}. Efter Indstilling af Udvalget for Alderdomsunderstøttelse afgjordes en Del Begjæringer om saadan Understøttelse.

Ligeledes afgav Byraadet Erklæring — i Overensstemmelse med Udvalgets Forslag — over tvende henholdsvis fra Træskomager Peter Christensen og Enken Johanne Cathrine Mansack til Amtet indgivne Klager over den af Byraadet med Hensyn til deres Alderdomsforsørgelse trufne Afgjørelse. —

(Se Mødet den 6te f. M. og den 24de d. M.).

^{173/92}. I Forbindelse med de i Mødet den 13de f. M.

refererede 2 Indstillinger angaaende Indretningen af et Alderdoms-
asyl i den Bursundske Stiftelse paa Graven fremkom der i Mødet
den 6te j. M. følgende Indstilling fra Udvalget for Alderdoms-
understøttelse af 21de September d. A. angaaende Ordningen af
Økonomien i dette Asyl:

„Under Forudsjætning af, at det ærede Byraad samtykker
i Indretningen af et Asyl for alderdomsunderstøttede, saaledes
som af Udvalget i Indstilling af D. D. foreslaaet, skal man
med Hensyn til den Økonomi, der altsaa vil være at ansætte
ansjøre:

Assistent paa Fattigvæsenets Kontor, Terndrup, har for
Tiden Fribolig i Enkeboligen paa Graven, saaledes at han
bor i Forhuset, men har Soveværelse i Bagbygningen i en
Stue, der bestandig har været benyttet af Opsynsmanden, og
som ikke er medregnet i det Antal Lejligheder, der ere anførte
i ommeldte Indstilling. Antages han og Hustru som Betje-
ning ved Asylet, hvortil de ere villige, kunne disse Forhold
blive usforandrede; og Udvalget har da tænkt sig Ordningen
saaledes, at Ægteparret, saa længe Manden er ansat paa
Fattigvæsenets Kontor, som Vederlag erholder, foruden Fri-
boligen, Brændsel og Belysning samt Kosten til sig og Børn,
for Tiden 5, indtil disses fyldte 14de Aar, samt Pige paa
samme Maade som de i Asylet indlagte, saaledes altsaa at
hver Person bliver at anse som en af Asylets Beboere. —
Hvad Familien onster af Forplejning der ud over, maa den
anskaffe for egen Regning. Man mener derhos, at Økonomen
selv maa lønne Pigen. Derimod vil det ved Storbæst
maaſke blive nødvendigt, at Kommunen betaler en Bæstefone
som Medhjælp efter nærmere Bestemmelse af Udvalget.

Udvalget indstiller altsaa, at man erholder det ærede
Byraads Samtykke til at antage Terndrup og Hustru som
Betjening paa anførte Vilkaar, idet man dog endnu bemærker,
at Ansættelsen kun vil blive midlertidig, indtil det viser sig,
at de egne sig for Stillingen, og kan man af den Grund
ikke anse det for heldigt, at han i Øjeblikket fratræder Stil-
lingen paa Fattigvæsenets Kontor.“

Denne Indstilling blev foreløbig behandlet i Møderne den

6te og 13te f. M. og tiltraadtes nu i nærværende Møde, i Overensstemmelse hvormed Assistent Terndrup med Hustru midlertidig antoges som Betjening i Huset paa de i Skrivelser nævnte Vilkaar.

^{250/92.} Paa Foranledning af et fra Glarmester J. Chr. Witten modtaget Andragende af 31te August d. M. og overensstemmende med Bygningskommissionens Indstilling i Skrivelse af 26de f. M. vedtog Byraadet som fremtidig Byggelinie for den Del af Agade, der ligger imellem Jummervad og Stentrappen, følgende: foran hver af Ejendommen Nr. 1—5 og Nr. 19—25 finder der en mindre Udrykning Sted og Facadelinien for Ejendommene Nr. 15 og 17 rykkes en Ubetydelighed tilbage, medens den forbliver, som den nu er, for saa vidt angaar Ejendommene Nr. 7—11, alt saaledes som det nærmere er vist paa et med Sagen fulgt Situationsriids, der med fornøden Paategning bliver at tilstille Bygningskommissionen til fremtidig Opbevaring. (Se Mødet den 8de December).

^{259/92.} I Anledning af en fra Beboerne i det saakaldte Reginehøjkvarter modtagen Klage over den Stant, som udbredes fra de Renovationsvogne, som stadig henstilles paa den nu som saadan nedlagte Renovationsplads ved Reginehøj vedtog man efter Indstilling af Udvalget for Markvæsenet i Skrivelse af 18de f. M. indtil videre at overlade Markbetjent Alsboe Brugen af denne Plads, imod at han forpligter sig til at holde Pladsen ryddelig for Renovationsvogne og lignende.

^{282/92.} Efter derom foreliggende Andragende og i Henhold til Sygehusudvalgets Indstilling i Skrivelse af 21de f. M. bevilgede Byraadet, at Betalingen til Byens Sygehus for Kur og Pleje af et spædt 5 Dage gl. Barn fra den 9de til den 25de August d. M. i Betragtning af de oplyste Omstændigheder maatte beregnes efter Taksten for smaa Børn, der indlægges med Moderen, nemlig til 70 Ore pr. Dag, uanset at Moderen ikke havde været indlagt samtidig med Barnet.

^{308/92.} Et fra Enken efter den under 31te August d. M. af Kolera døde Skomagerjvend og Ligbærer Jørgen Olsen indgivet Andragende om en aarlig Understøttelse af Kommunens

Kasse, indtil hun kan opfylde Betingelserne for Tilbeholdelse af Alderdomsunderstøttelse fandt Byraadet ikke tilstræffelig Anledning til at bevilge.

³¹⁵/₉₂. Et fra Skomager C. Ingvarsen indkommet Andragende om Understøttelse af Kommunens Kasse til at søge Uffærdning i Landets Kjøbstæder for et af ham opfundet Skomagerblæk kunde ikke bevilges.

³¹⁹/₉₂. Efter Indstilling af Udvalget for Markvæsenet i Skrivelse af 21de f. M. bifaldt Byraadet, at Tilsynet med den gamle Grusgrav ved Kirkegaarden fremtidig overgaar til Udvalget for Byens og Omegns Forskjønnelse, og at Sandgravsvejen fremtidig overtages af Udvalget for Brolægningsvæsenet.

³²⁰/₉₂. Efter derom foreliggende 2 Indstillinger af 21de f. M. henholdsvis fra Markudvalget og Markdirektionen bifaldt Byraadet, dels at Lejemaalet paa de Kommunen tilhørende Jordlodder i Oldjorden i indeværende Efteraar paa ny udbydes ved offentlig Auktion paa 10 Aar, dog saaledes at der af Lodden Nr. 20 forbeholdes et Areal paa ca. 1 Td. Land til Grusgrav og at der ved Lodden Nr. 11 tages Forbehold om, at Lejeren imod forholdsmæssig Afslag i Lejesummen efterhaanden skal afgive, hvad der af Arealet behøves til Udvidelse af Grusgraven, og dels at Udbydelsen sker paa Grundlag af de hidtilværende (trykte) Lejevilkår med følgende Ændringer, nemlig:

i § 7 tilføjes: Oldsager, der mulig kunde findes paa Lodderne, forbeholdes ligeledes Kommunen.

i § 9 tilføjes: saavel i denne som i andre Henseender.

i § 10 tilføjes: Ingen Bygning maa opføres før Markudvalgets Samtykke er indhentet,

i § 11 tilføjes: dog maa Erstatningen ikke overstige 200 Kr. pr. Tønde Land,

i § 13 tilføjes efter Ordet „Fremleje“: eller Ombytning af Lodder,

i § 16 sættes efter Ordene „ $\frac{1}{2}$ Alens Bredde“ følgende: Rabatterne langs Grøfterne skulle have en Bredde af 1 Alen. Overtrædelser straffes med Bøder fra 10—50 Kroner efter Markdirektionens Skjøn.

i §§ 6 og 14 rettes „Markdirektionen“ til „Udvalget for Markvæsenet“. —

(Se Mødet den 24de d. M.).

³²²/₉₂. Fra fhv. Bognmand Hans Nielsen var der under 24de f. M. indkommen et Andragende, hvori han forespørger, om Byraadet vil anbefale en Ansøgning om Dispensation fra den for Kommunen gjældende Sundhedsvedtægt, for at han kan udøve Slagteri af Kreaturer paa Ejendommen, Randers Landevej Nr. 150—152, men uden at Raadet sandt at kunne give noget Tilfagn herom, da Sundhedskommissionen i sin over Sagen den 26de f. M. afgivne Erklæring har fraraadet saadant.

³²⁸/₉₂. Et fra Bognmandskuff A. K. under 25de f. M. modtaget Andragende om Eftergivelse af Halvdelen af Betalingen for hans Barn G. K. K.s Kur og Pleje paa Sygehuset for Djenbetændelse sandt Byraadet under Henviſning til den med Hensyn til Andragerens tidligere lignende Begjæring under Sag Nr. ⁵²/₉₂ i Mødet den 23de Marts trufne Afgjørelse ikke Anledning til at bevilge.

³³³/₉₂. Fra Kommunelæge J. Lunddahl forelaa den sædvanlige Beretning om Virksomheden paa Børnekliniken i Aaret fra den 1ste September 1891 til den 31te August d. A.:

„Kliniken har paa en kort Afbrydelse nær i Juletiden været aaben hele det nævnte Tidsrum Tirsdag og Lørdag Kl. 9—10 (—11). Desværre har min Tid ikke tilladt mig en 3dje Konsultationsdag, hvad jeg havde paatænkt, og hvad der vel kunde være ønskeligt. Dog har jeg ofte modtaget Patienter, som det var nødvendigt at se hyppigere, til gratis Konsultation i mit Hjem, ligesom jeg ogsaa i Reglen har været henvist til at foretage foresaldende Smaaoperationer der.

Under min Fraværelse i Juni—Juli (1 Maaned) i Aar overtog Hr. Distriktslæge Fejlberg velvilligt Besørgelsen af Kliniken.

Der har været 101 normale Konsultationsdage; Kliniken har i alt været besøgt af 676 Børn, fordelte over Aaret saaledes:

September 73,	Januar 56,	Maj 57,
Oktobre 60,	Februar 52,	Juni 46,

November 41, Marts 71, Juli 65,

December 25, April 62, August 68,

Der er i alt givet 1922 Konsultationer, fordelte over

Aaret jaaledes:

September 180, Januar 126, Maj 183,

Okttober 158, Februar 159, Juni 134,

November 137, Marts 230, Juli 160,

December 90, April 175, August 197,

Gjennemsnitstallet for nykomne for hver Konsultationsdag viser sig altsaa at være ca. 6,7, for Konsultationernes Vedkommende ca. 19. Det højeste Antal Konsultationer, der har været givet paa een Dag, har været 32.

Patienterne have været af følgende Alder:

0 — 1 Aar — 94 8 — 9 Aar — 39

1 — 2 — 94 9 — 10 — 28

2 — 3 — 63 10 — 11 — 39

3 — 4 — 40 11 — 12 — 40

4 — 5 — 49 12 — 13 — 35

5 — 6 — 28 13 — 14 — 46

6 — 7 — 37 14 — 15 — 17

7 — 8 — 27

Med Hensyn til Frekvensen fra de forskjellige Bydele itiller Forholdet sig jaaledes:

Fra den indre By..... 254,

— Frederiksbjerg..... 243,

— den nordre Bydel (Nord for
Linien Nørrebrogade—Nørre-
gade—Nørre Allé)..... 153,

— Reginehøj 26.

Spad Forældrenes borgerlige Stilling angaar, da har den været:

Arbejdsmand i 293 Tilfælde, Postbud..... i 3 Tilfælde,

Haandværker i 243 — Brolægger.... i 3

Enke..... i 44 — Patronillebetjent i 3 —

Sømand... i 24 — Værtshusholder i 1 —

Rust (Ol- el. Jordemoder... i 1 —

Mælketust) i 13 — Pedel..... i 1 —

Handlende.. i 12 —

22 Børn ere opførte som Plejebørn, 13 ere Børn af ugifte Mødre (uden at være i Pleje).

Hvad Sygdommenes Natur angaar, da har Fordøjelsesforstyrrelse samt acute Hals- og Brystlidelser endvidere Scrophulosen i dens forskjellige Dyringsformer leveret det største Antal.

Følgelig fordele Sygdomstilfældene sig saaledes:

Sygdomme i Fordøjelses Organerne	125
Acute Hals- og Brystlidelser.....	94
Hjertesygdomme.....	3
Tuberkulose.....	11
Hudsygdomme (for største Delen af scrophuløs Oprindelse).....	97
Djensygdomme (ligesaa).....	31
Dresygdomme (ligesaa).....	14
Scrophulose i andre Former.....	34
Engelft Syge.....	42
Blegfot, Blodmangel og Ernærings- svækkelse.....	31
Febertilfælde.....	21
Tilfældekomne.....	23
Tandsygdomme.....	65
Sygdomme i Nervesystemet.....	11
Brok.....	5
Abcesser.....	31
Nyresygdomme.....	1
Rygstjævhed.....	2
Ledsygdomme.....	5
Medfødt Syphilis.....	1
Skørbug.....	1
Influenza.....	5
Åarenyge.....	1
Skarlagensfeber.....	4
Diphtheritis.....	2
Mæslinger.....	1
Skalkopper.....	1
Andre Sygdomme.....	13

Af mindre operative Indgreb, som have krævet Alorformnarkose har jeg udført 9, i de fleste Tilfælde assisteret af Hr. Dr. Zahlmann. Desuden er der udført en Del jmaa kirurgiske Indgreb uden Narkose.

Som det ses af denne og foregaaende Beretninger, har Antallet af Patienter, der have søgt Polikliniken, Aar for Aar været i jævn Tiltagen. At der er blevet beskiftet en Kommunelege for den sydlige Del af Byen, har ingen Forandring bevirket heri, idet for største Delen det Publikum, der søger Kliniken, er et ganske andet, end det, der er kvalificeret til Hjælp gennem det offentlige Fattigvæsen. Det tør derfor nok siges, at Kliniken, som den har udviklet sig i de ca. 9 Aar, den har bestaaet, er et virkeligt Gode for en stor Del af Byens ubemidlede Befolkning, som vilde blive savnet, om den blev ophævet. Den paatænkte almindelige Poliklinik paa Byens nye Sygehus vilde, om ikke af anden Grund, saa alene paa Grund af sin i saa høj Grad perifer Beliggenhed, kun delvis kunne yde Erstatning. Det er derfor min ærbødige Hensigt til det ærede Byraad at lade Børnekliniken, til hvis Drift der dog kun kræves et beskedent Bidrag af Byens Midler, foreløbig bestaa, som den er."

Toges til Efterretning.

^{336/92.} En fra Foreningen af jydsk Landbosforeninger modtagen Skrivelse af 31te f. M., hvori der gives Meddelelse om en paa Foreningens 18de Delegeretmøde vedtagen Resolution angaaende „Byggesøvnens Forhold til Landbruget“, vedtog man at afgive til Erklæring af det Udvalg, der er nedsat for at tage Spørgsmaalet om en Forandring af Byens Renovationsvæsen under Overvejelse.

^{338/92.} Under 31te f. M. var der fra Præsidenten for den 17de danske Landmandsforsamling i Randers i 1893 og Formanden for sammes forberedende Komité modtaget et, af Havneudvalget under 7de d. M. anbefalet Andragende, hvori der anholdes om Fritagelse for Erlæggelse af Havnepenge af de levende og livløse Gjenstande, der passere Aarhus Havn til og fra de med denne Forsamling forbundne Udstillinger.

Man vedtog med sin Anbefaling at indstille den attraaede Fritagelse til Indenrigsministeriet.

^{339/92.} Efter Indstilling af Skoleudvalget i Skrivelse af 7de d. M., der tillige indeholder en Oversigt over Antallet af Elever i samtlige Bysskoler efter afholdt Konfirmationseksamen og derefter foretagen ny Indskrivning, bifaldt Byraadet, at der oprettes en ny Forskoleklasse for Drengene i Nordre Bysskole, hvilken Klasse foreløbig af Mangel paa Plads i Skolen undervises om Eftermiddagen i Borger-Drengeskolens Lokaler.

Mødet den 24de Novbr.

^{179/89.} I det Byraadet efter derom foreliggende Indstilling bifaldt, at Kasseudvalget hos den danske Landmandsbank havde forlangt det endnu tilbagestaaende Beløb paa 100,000 Kr. af Laanet af 1889 udbetalt førstkommande 1ste December, underskrev man Obligation til Banken for Beløbet.

(Se senest Mødet den 10de Decbr. 1891.)

^{164/89.} Efter Indstilling af Udvalget for Opførelsen af det ny Sygehus besluttede Byraadet at dele Arbejdet med Forsyningen af Sygehuset med elektriske Ringeapparater imellem Mekanikus Nielsen ved Statsbanerne og Mekanikerne Dresler og Chr. Larjen, der alle have gjort Tilbud paa Overtagelse af det hele Arbejde.

Ligeledes antoges et fra Mekaniker Dresler fremkommet Tilbud paa Udførelse af Telefonforbindelse imellem de forskjellige Lokalteter i Sygehuset for en Pris af 560 Kr., hvorhos der antoges et Tilbud fra Blikkenslager Jens Grouleff paa Levering af 10 Terrazobadekar (fra England) til en Pris her paa Pladsen af ca. 164 Kr. pr. Stk. (men med Tillæg af Fod, Bundventil m. m. ca. 224 Kr. pr. Stk.); disse Kar ere ca. 74 Kr. billigere pr. Stk. end Fajancebadekar.

(Se Mødet den 10de d. M. og Mødet den 22de Decbr.)